

Ordre ende reglement op de scholen binnen de stad Goude

<https://hdl.handle.net/1874/9073>

ORDRE
ENDE
REGLEMENT
OP DE
SCHOLEN,
Binnen de Stadt
GOUDE.

TER GOUDE,
Gedruckt by Cornelis Dyvoort, Stadts Drucker, in
de Kortegroenendal, in 't Vergulde ABC.

O R D R E
ende
R E G L E M E N T
op de
S C H O L E N.

En Schout met
mijn Heeren van
den Gerechte
deser Stadt, by
ervaring onder-
vonden heb-
bende, dat'er
veele diford'ren ende abuyfen op
A 2 het

het houden van de Scholen zijn
ingekropen, tot groot naedeel van
de jonge jeucht, ende by gevol-
ge tot merckelijcke schade ende
interest van de goede ingefete-
nen deser Stadt; hebben goet
gedacht daer inne te voorſien, en-
de by defen te ordonneren ende
ſtatuëren, ſulcks **Sy** doen by de-
ſen:

Den

I.

En Rector/ Con-
rector/ ende andere Meesters
van de publijcke Schoolen/
sullen wesen Ledematen van
de publijcke Gereformeerde
Kercke/ of immers dooz het
frequenteren van de gemelte
Kerck doende blijcken ende
bewijsende datse de Gerefoz-
meerde Religie geaffectioneert

zijn : doock daer beneffens van een eerlijck/ vroom/ ende
onbesproken leeven : mitsgaders van goede bequaem-
hepdt ende geleerthepdt om haer discipulen te onderwij-
sen.

II.

Den Rector ende andere Meesters in de publijcke
Latijnsche Schoolen/ sullen haer / aengaende hare in-
stitutie / gedragen volgens 't reglement by de Heeren
Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt beraemt/
ende allenthalven in de publijcke Schoolen hier te lan-
de ingevoert.

III.

De Schoolmeesters ende Schoolvrouwen / soo van
de Franse als Duytse Schoolen / sullen professie doen
van

van de ware Chyftelijke Gereformeerde Religie / ofte immers dooz het frequenteren van de publijcke Kercke doen blijcken ende bewijfen datse de Gereformeerde Religie geaffectioneert zijn. Doch indien / om eenige prægnante reedenen / eenige dispensatie in desen by de A. A. Heeren Magistraten aen iemandt soude werden toegestaen ; soo sal den gedispenseerde in allen geballe be- looven / ende daer toe gehouden worden / dat hy niet sal mogen leeren eenige Boecken dewelcke onstichtelijck / ofte dewelcke tegens de leere der Gereformeerde Kercke strijdigh zijn / ende dat achtervolgende de resolutie der opgemelte Heeren Staten van Hollandt ende West- Vrieslandt (desen aengaende) genomen in den jare 1620 / op pæne van / van haer Schooldienst gepriiveert te wer- den.

IIII.

Alle Acten van admiffie aen eenige Schoolmeesters / Schoolvrouwen / kloppen / Queesels / of andere / wie het 3p / vooz dato deses gegeven / worden vernieticht ende te niet gedaen / ende aen pder-een gelast ende gebo- den vooz den eersten Februarij aenkomende / nieuwe Acte van admiffie by de Heeren Burgermeesteren te ver- soecken : ende by gebzeke van dien / sich van de School- oeffeninge te onthouden / op pæne van op de eerste repse daer op bevonden werdende te verbeuren een boete van vijf-en-twintigh gulden ; op de tweede repse van biss- tigh gulden / ten behoeve van den Officier / aenbzenger / ende den Armen / pder een derdepart ; ende ten derde repse op de coꝛrectie deser Steede.

Alle

V.

Alle Acten van admiffie fullen verfocht ende verkregen moeten worden van de **N. N.** Heeren Burgermeesteren ende Regierders deser Stadt / na voorgeaende genomen advijs van de Heeren Scholasters.

VI.

Alle die tot het houden van Schoolen verfoecken ge-admitteert te worden / fullen / alvoorens de admiffie hun werdt vergunt / exhiberen behoorlijke getuygenis van vroomigheyt des levens / en Prooven geeven van hare Capaciteyt in Lesen / Schrijven / Cijfferen / en andere dingen / om welke sy de Leucht te leeren verfoecken ge-admitteert te worden.

VII.

Sullen oock hare schoolkinderen / die sy daer toe bequaem oordeelen / by beurten / des morgens / eer men gaet tot de school-oeffeningen / doen spreken 't Morgen-gebedt : tegen de middagh uptgaende / 't gebedt vooz den Eeten : na de middag wederom komende / 't gebedt na den Eeten : ende weder uptgaende / 't Avont-gebedt ; ende dat met gebogen knien ende behoorlijke eerbiedighepdt : wordende 't selve den Schoolmeesteren ende Schoolvrouwen belast op pene als voozen Articulo 3.

VIII.

Ende op dat sulcks bequamer geschieden mochte /
 N iij fullen

sullen de Schoolmeesters ende Schoolvrouwen haere schoolieren doen van buypen leeren de Gebeden in 't voozgaende articul gemelt / als mede 't Vader-Ons / 't Geloof / de Thien Geboden / de Insettinge van den H. Doop / ende het H. Avontmael : sullen oock ten minsten tweemaal ter Weeck de kinderen ondertwiffen in het soecken en lesen der Boecken en der Capittelen in 't Oude ende Nieuwe Testament : ende voozt in het soecken ende singen der Psalmen ; ende deselve doen singen in hare schoolen ten minsten eens daechs.

I X.

De Schoolmeesters ende Schoolvrouwen sullen gehouden wesen de kinderen / die nu redelijck in lesen ende schrijven hebben geavanceert / na dat der selver begriip ende memozie kan verdragen / alle Weeken doen van buypen leeren de Vragen ende Antwoozden / dewelcke den volgenden Sondagh upt de Christelijcke Catechismo in de Pædikatie sullen werden verklaert ; ende deselve Vragen doen opseggen in de Schole des Saturdaghs na den middagh / ende oock des Sondaghs in de Kercke ofte Catechisatie / indien de ouders der kinderen 't selve soo begeerden.

X.

Zullen oock alle kinderen Saturdaghs na de middach opseggen alle de Gebeden die sy nu geleert hebben / ende van buypen konnen ; ende den overigen tijdt besteden in het leeren van andere Gebeden die sy noch niet konnen.

XI.

Soek sullen de Schoolmeesters ende Schoolvrouwen hare kinderen met alle eerbiedighendyt inscherpen ende inplanten / datse Godt moeten bzeesen ; dat Godt ober al by ons is ; dat hy alle dingen hoorzt / alle dingen fiet / ende alle daden oozdeelen sal : mede datse moeten eeren / ende gehoozsaem zijn / hare Ouderen / Overheden / Leeraers / Dooghden / ende Leermesters ; ende haer wachten van alderhande Liegen / Bloecken / Sweren / ende misbyupck van Godts H. Naem.

XII.

Het getal der Schoolmeesteren ende Schoolvrouwen sal / dooz uptstervinge / tot een seker getal gebzacht ende gereduceert worden : sullende de begrootinge van 't selve getal geschieden by de N. Heeren Magistraten.

XIII.

Ende booz al sal goet regard genomen worden op de Meesters welcke gaen leeren by de hupsen / ten ende der selver getal soo groot niet worde / dat dooz sulcksdan gemeenen Schoolmeesteren merckelijck afbzeuck gedaen / ende fatsoenelijcke Schoolen dooz de selve of geweert / of verkozzt / of installich soudent komen gemaect te worden.

XIIII.

Geen Schoolmeester of Schoolvrou sal / wetende / in
 N v sijn.

sijn of haer School ontfangen/ of houden/ eenige kinderen/ komende upt andere Schoolen/ daer af het Schoolgelt aen de Meesters ofte Schoolvrouwen noch niet betaelt is : ende indien sy op het onderbzagen van dien bedrogen worden / soo sullen sy / daer af geadvertteert/ deselve terstont laten gaen/ of selfs daer vooz betalen moeten.

XV.

Het Schoolgelt sal / van der kinderen wegen/ dooz de Ouders trontwelijck ende wel betaelt worden. Die besteedt zijn met den jare / sullen schuldigh zijn te betalen ten Vierendeeljaers het vierde part ; ende soo sy vooz den tijot worden afgehouden / sullen sy gehouden zijn te betalen t vierendeel- jaers vol daer sy veertien dagen in getreden zijn : ende die met'er Maent betalen / oock vol betalen de Maent in dewelcke sy maer acht dagen getreden waren.

XVI.

Niemant/ geadmittleert zijnde tot het Schoolhouden/ sal een ander Kaerte of Monster upthangen mogen/ dan met sijn eygen handt geschreven of gemaeckt zijnde/ ende van die dingen die hem zijn toegelaten te leeren/ ende daer toe sy alvorens bequaem bevonden is geworden.

XVII.

De Schoolhoudende sullen egeene hanteringe ofte neringe

ringe doen welke voor het School-ampt oneerlijk/
onbetamelijk / of oock hinderlijk zijn.

XVIII

Sullen oock pder dagh (uytgesondert de feestdagen
by de Gereformeerde Kercke gebuyckelijck) in de Weke
moeten School houden / ende sich by haer Schoolieren
laten vinden des Morgens van acht uren tot elf uren /
ende des Naemiddaghs van een uren tot vier uren ; be-
halven des Woonsdaghs en des Saterdaghs / als wan-
neer sy de kinderen ten twee uren sullen mogen laten na-
hups gaen.

XIX.

De Prædikanten ende Kerckenraden / van de publice-
ke Gereformeerde Kercke / worden ende blijven gelast
ende geauthoriseert / om / tot allen tijden ende plaetsen /
als ende daer het den selven sal duncken noodigh ende
dienstigh te zijn / visitatie te mogen doen in de Scholen /
ende neerstelijck daer op acht nemen / of de Schoolmee-
steren ende Schoolvrouwen genoeghsame devoirs
doen in het achtervolgen van de ordje der A. A. Heeren
Magistraten omtrent de Schoolen : ende die sy nalatig
ende traegh bevinden / tot betrachtigh haers ampts
te vermanen : ende soo deselve niettemin in haere nala-
tighedt voortgaen / der selver namen (des noodt) aen
de A. Magistraet bekend te maectien / ten eynde daer in
versien mochte werden na behooren. Meede / om by-
sonderlijcken te letten op de composumenten van de
Schoolmeesters ende Schoolvrouwen / ten eynde de-
selve

selve / dooz quade exempelen / geen aenstoot geven aen de
 Jeugt / nemaer dooz haren vromen wandel hare Scho-
 lieren aenlepdinge geven tot Godsalighejdt.

XX.

Soek sullen twee upt de geadmitteerde Schoolmee-
 sters / de Gereformeerde Religie toegedaen / by de A. A.
 Heeren Magistraten (van de welke alle jaren een sal
 afgaen) gecommitteert ende gelast worden / om te letten
 op alle infractien ende verbzekinghe van meergemelte
 Orde ; ende eenige onderbonden hebbende / of tot haer-
 lieder kennisse gekomen zijnde / sullen deselve d' Heeren
 Scholasters aendienien / om / met kennisse van de A. A.
 Magistraet / geremedieert te worden.

XXI.

Ende indien iemant den Prædikanten / Kerckenraden /
 ofte de gecommitteerde Schoolmeesteren / over 't visi-
 teren der Schoolen / ofte opmercken op de verbzekinghen
 van de school-orde respectibelijck / quame merckelijck
 te injurieren / sal daer over by de A. A. Magistraet ge-
 mulcteert werden naer erigentie van saccken.

XXII.

Ende om alle ongelegentheidt ende ongelijckheidt in
 het bedingen van School-loon te voozkomen / als streck-
 kende tot schade ende bederf van malkanderen ; werdt
 verstaen dat de Schoolmeesters ende Schoolvrouwen
 van het A / B / C / boeck af tot in de Histoze / ter Maent
 sullen

sullen genieten ses stupvers ; van die leeren Lesen ende Schrijven / twaelf stupvers ; ende die leeren Lesen / Schrijven / ende Cijferen / eene gulden ter Maent ; wel meerder maer niet minder.

X X I I I.

Op dat de gorde meyninge van de N. N. Magistraet te meer mochte werden berepckt in dese Ordonnantie / omtrent de Schoolen ; soo sullen alle geadmitteerde Schoolmeesteren ende Schoolvrouwen / alhooyens deselve treden in de bedieninge van 't School-ampt / voor de N. N. Magistraet onder handtasting beloven / haerselven volgens dese School-ordze getrouwelijck te sullen houden ende gedragen / op pæne als in 't derde articule deser Ordonnantie staet geexpresseert.

Aldus gedaen / gearresteert / ende oock gepubliceert ter peupe van 't Raedthuys / den 22 November 1662. pæsent 't Collegie van de Magistraet.

Ter Ordonnantie van de zelve,

J. DE V R Y E.